

SAK PF 1-22

Til: **Programstyret for forskerutdanning**

Møtedato: 15. juni 2022

SAK PF 1-22 Mentorordning for ph.d.-studenter ved Det helsevitenskapelige fakultet

Forslag til vedtak:

Programstyret anbefaler mentorordningens utforming for ph.d.-studenter i helsevitenskap som beskrevet i saksfremlegget og med de endringer som fremkom i møtet.

Bakgrunn

UiT vedtok i melding om utdanning i 2020 en mentorordning på alle studienivåer fra 2022, herunder også i ph.d.-programmet.

UiT har forventninger om at ordningen skal bidra til økt psykososial trivsel blant studentene, god studiekvalitet og integrering av studentrollen for derved å bidra til å forebygge frafall og å fremme gjennomstrømming. På ph.d.-nivå kreves at 80% skal ha disputert innen 6 kalenderår fra opptak.

Fakultetene har fått stort handlingsrom til å utforme rammer for ordningen. For Helsefak er det viktig at ordningen må være uavhengig av studentenes fysiske/geografiske plassering, og være bærekraftig sett hen til fakultetets størrelse og organisering.

Programstyret for forskerutdanning vedtok 28. april 2021 i sak PF 2-21 mandat for en arbeidsgruppe som skulle utarbeide mentorordning for ph.d.-studentene i ph.d.-programmet i helsevitenskap.

Mandat

1. Mentorordningens utforming

- a. Skal studenten ha en rett eller en plikt til å ha en mentor
- b. Skal studenten tildeles en mentor eller kan de kunne velge fritt, eventuelt blant en fast mentorgruppe
- c. Hvem som skal oppnevne mentor og hva er rimelig funksjonstid
- d. Skal mentorer oppfylle kvalifikasjonskrav, eventuelt hvilke
- e. Skal studenten ha tilgang på/plikt til å ha en mentor i hele eller avgrensede deler av studieperioden, og bør det være krav til regelmessighet/omfang av kontakten med mentoren
- f. Bør mentorens studentkontakt være individ- og/eller gruppebasert
- g. Hvordan skal mentorarbeidet krediteres (karriereførttrinn, økonomisk kompensasjon, tellende i timeregnskap (AR-2), m.v.)

h. Bør det etableres faglige ressurser (mentorforum, kollegastøtteordning, opplæring el.l.)

2. *Organisatoriske forhold*

- a. Hva er mentorens ansvar og oppgaver og hvordan kan disse relateres til studentens veiledere
- b. Skal mentor ha en uavhengig «ombudsfunksjon eller ha rapporteringsansvar, eventuelt til hvem og til hvem (veiledere, forskningsgruppeleder, instituttleder/leder med personalansvar, konfliktråd, ph.d.-administrasjon, etc.)
- c. Hva er behovet for studentressurser i form av hjemmesider, og hvem skal opprette/drifte disse?
- d. Vurdere administrativ støtte til ordningen og fra hvilket nivå
- e. Estimere årlige ressurser og kostnader inkludert administrativ støtte

Sammensetning arbeidsgruppe

Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

- Professor Rolf Wynn, IKM (leder)
- Forsker Therese Haugdahl Nøst, ISM
- Einar Stikbakke (ph.d.-student)
- Cathrine Buch Jensen (ph.d.-student)
- Kolbjørn Rafoss, IH (deler av prosessen)
- Kristin Lagesen, sekretær

Arbeidsgruppen har hatt flere møter i løpet av høsten 2021. Rapport fra arbeidet ble levert til prodekan forskerutdanning Silje Wangberg 28.01.2022. Saken ble presentert på dekanatmøte og fakultetets ledermøte av prodekan forskerutdanning i februar 2022.

Videre saksgang

Programstyrets anbefalinger sammen med en ressursutredning fra fakultetsadministrasjonen vil diskuteres i dekanatet som vil legge frem forslag til mentorordning for ph.d.-programmet i helsevitenskap for fakultetsstyret høsten 2022.

Svar på mandatet

Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i punktene i mandatet og kommer med følgende forslag til mentordningens utforming:

1 Mentorordningens utforming

1a Rett eller plikt?

Arbeidsgruppen foreslår en minimumsordning, som vil være en plikt for alle ph.d.- studenter - for å unngå at noen studenter som kanskje har et spesielt behov for slik støtte faller utenom. Dette kunne innebære for eksempel 2 obligatoriske møter i året. Dette kunne så utvides til flere møter ved behov/ønske.

1b Tildeling av mentor

Av praktiske grunner tror arbeidsgruppen det er å foretrekke at mentor tildeles ut fra et korps av tilgjengelige mentorer ettersom det ellers kan bli vanskelig å finne en mentor/gruppe for den enkelte student. Det bør være mulig å bytte mentor/gruppe dersom man har en god begrunnelse. Tildelingen organiseres på fakultetsnivå og gjøres i forbindelse med opptak. Dette vil være mest hensiktsmessig når det gjelder finansiering og organisering og åpne for mentorgrupper med ph.d.-studenter på tvers av institutt. Noen institutt har også relativt få ph.d.- studenter og vil ha nytte av at disse deltar i grupper sammensatt fra ulike institutt.

1c Funksjonstid

Mentorgruppene bør ha noe varighet for å sikre stabilitet. Dette tilsier at funksjonstiden bør være minst 2 år. Mentorene bør oppnevnes av fakultetet ved opptak til ph.d.-programmet.

1d Kvalifikasjonskrav

Mentorer bør ha ph.d.- selv slik at de har egenerfaring de kan trekke på i mentoreringen. Må ha vært gjennom opplæring før oppstart i rollen.

1e Faser

Det er gjerne ulike utfordringer som dukker opp på forskjellige stadier av studieløpet. Dermed kan det tas opp ulike tema i møtene ulike faser av studieløpet. Temaene er tenkt å være generelle og være i tillegg til temaer som ivaretas i veiledningsteamene. Innledningsvis i løpet kan utfordringer omfatte praktiske anliggender, arbeidsstruktur og samarbeidsmøter, men sent i løpet kan dette handle mer om karrierevei og livet videre som forsker. En mentorordning vil slik utvalget ser det være nyttig i alle stadier av ph.d.- løpet.

1f Gruppe- vs. individuell mentorering

Arbeidsgruppen vurderer at gruppementorering er å foretrekke framfor individuell mentorering ettersom det vil kreve færre mentorer og dermed bli noe mer gjennomførbart. Hvert gruppemøte kan ha et hovedtema – en slik struktur vil gjøre mentoreringen mer oversiktlig for deltakerne. Gruppemedlemmer kan be om individuelle samtaler med sin gruppementor ved behov. Det mest praktiske vil være å innføre ordningen for nye studenter (først).

En mentorgruppe bør være på ca. 10 studenter på noenlunde samme stadium, som er en håndterbar gruppestørrelse. Fortrinnsvis bør det være to mentorer tilknyttet gruppen, slik at man er sikret kontinuitet ved fravær.

1g Honorering/incentivering

Mentorrollen bør honoreres enten med uttelling i timeregnskap (AR2 og lignende) for vitenskapelig ansatte eller med lønn (dersom man ansetter folk spesifikt for denne rollen). Man kan tenke seg at mentorrollen kan passe særlig godt for ansatte med ph.d., men som har kort tid siden eget ph.d.-løp og fersk egenerfaring, slik som postdoktorer.

1h Opplæring

Mentorer bør ha ph.d.- grad - selv slik at de har egenerfaring de kan trekke på i mentoreringen.

Ettersom denne rollen er ny for ansatte vil det være behov for opplæring, for eksempel når det gjelder innholdet/tema i gruppemøter og avklaring av rollen som mentor vs. rollen som veileder. Tema kan være: rolleforståelse, prosess- og gruppeledelse, mottak av nye studenter i ordningen, mentorordningen i praksis. Det kan utvikles e-læringskurs for dette.

Det bør undersøkes om hvilke ressurser som kan tilkobles i opplæringen av mentorer. Slik som f.eks. Samskipnaden, HelPed og Result.

Ph.d.- studenter kan ha nytte av en fadder (som ønsker velkommen, viser rundt på instituttet og gir praktisk info). Denne rollen kan gjerne innehas av andre ph.d.- studenter ved samme institutt. En mentorordning bør imidlertid ikke være en fadderordning.

2 Organisatoriske forhold

2a Organisering

Mentorordningen bør være separert fra ph.d.- veiledningsordningen. Det bør også gis informasjon til veiledere om innhold i mentorordningen.

Mentorgruppene kan samordnes slik at det kalles inn til samlinger med gitte tema/felles problemstillinger.

Det kan opprettes noen «supermentorer» som får en oppgave med å bidra i opplæring av nye mentorer. Disse kan også ha kontakt med mentorer på andre fakultetet for å bidra til nettverksbygging. Det kan også være nyttig å oppnevne en «mentorkoordinator» på fakultetet som har ansvaret for opplæring og koordinering av ordningen.

Prodekan forskerutdanning bør være faglig leder for ordningen. Prodekan kan få med seg noen vitenskapelige ansatte i en styringsgruppe som skal bestemme hva det faglige innholdet i mentorprogrammet skal være.

Prodekan bør stå i kontakt med faglig leder for mentorordning på nivå 1.

2b Retningslinjer

Det bør utarbeides egne retningslinjer for mentorordningen. Forholdet mellom mentor og ph.d.-student skal være tillitsbasert. Ved eventuelle utfordringer bør disse diskuteres mellom mentor og ph.d.- student først. Andre instanser kan kobles inn etter behov.

2c Hjemmeside

Ordningen bør ha egen hjemmeside med informasjon. Siden bør driftes av fakultetet – gjerne av de samme som har ansvar for ph.d.-utdanningen.

2d Administrasjon

Ph.d.- administrasjonen ved Helsefaks foreslår mentor i opptakssaken til studenten. Dette vedtas av opptakskomiteen. Administrasjonen kan bistå med rombooking og timeplanlegging. De bistår også i rekruttering av nye mentorer ved å stå i kontakt med instituttene. De kan også legge praktisk til rette for opplæring av nye mentorer. De kan også drifte nettsider for ordningen.

2e Årlige ressurser og kostnader

Denne ordningen kan tidligst innføres fra vårsemesteret 2023. Da for nye studenter som tas opp fra 1.1.2023. Det gir tid til å utvikle organisasjonen og lære opp nye mentorer i 2022.

Det tas opp ca. 60-80 nye ph.d.-studenter pr år ved Helsefak. Det vil si at det i løpet av 2023 vil være behov for ca. 6-10 mentorer. Hvis det blir 2-4 møter pr år vil det si minst 160 timer (2 timer pr møte) (må legge til for forberedelse) arbeid for mentorer i 2023.

Ordningen vil være fullt ut iverksatt i 2026. Da med ca. 320 aktive studenter. Det vil da kreve ca. 32 mentorer. Det vil si minst 256 timer arbeid for mentorer i 2026.

I tillegg må det beregnes tid for mentorene for opplæring. Det må beregnes tid for koordinator.

Det vil kreve ca. 20% stilling i ph.d.-administrasjonen for å administrere denne ordningen.

Administrasjonens kommentar

Arbeidsgruppen har svart utfyllende på alle deler av mandatet.

Ståle Liljedal
seksjonsleder
-
ståle.liljedal@uit.no
77 64 67 52

Kristin Lagesen
seniorrådgiver
-
kristin.lagesen@uit.no
77 64 61 00

Behandling:

1 Mentorordningens utforming

1a Rett eller plikt

Programstyret anbefaler at mentorordningen er frivillig for studentene og ikke obligatorisk som foreslått av arbeidsgruppen.

1b Tildeling av mentor

Programstyret anbefaler tildeling av mentor som foreslått av arbeidsgruppen.

1c Funksjonstid

Programstyret anbefaler funksjonstid som foreslått av arbeidsgruppen.

1d Kvalifikasjonskrav

Programstyret er enige i at en mentor må ha ph.d.-selv, men anbefaler at spennet bør holdes åpent slik at både en postdoc og en professor kan være mentor.

1e Faser

Programstyret anbefaler at en går for en minimumsordning hvor det er satt opp tema for møtene og der studentene kan stille spørsmål til mentor.

1f Gruppe- vs. Individuell mentorering

Programstyret anbefaler en gruppeløsning som foreslått av arbeidsgruppen.

1g Honorering/incentivering

Programstyret synes det er vanskelig å fastsette en anbefaling på dette punktet når det ikke er fastsatt akkurat hvem som skal være mentor, da de ulike gruppene vil ha ulik nytte av f.eks timer i AR2.

1h Opplæring

Programstyret anbefaler at opplæringen av mentorer ikke må være for ressurskrevende for de som skal være mentor, og at opplæringen gjerne kan være digital.

2 Organisatoriske forhold

2a Organisering

Programstyret mener også at det må fastsettes et klart skille mellom veileders rolle og mentors rolle.

Programstyret anbefaler at programstyreleder er faglig leder for mentorordningen, og at det opprettes en styringsgruppe som skal utarbeide forslag til det faglige innholdet i mentorordningen.

Styringsgruppen skal bestå av:

Silje Wangberg – Leder

Helene Høgstad - Studentrepresentant fra programstyret

Terese Haugdahl Nøst – Varamedlem av programstyret og medlem av arbeidsgruppen

Per Håkan Brøndbo – Medlem av programstyret og instituttleder

Programstyret foreslår at også Einar Stikbakke er med i styringsgruppen da han både var med i arbeidsgruppen og har erfaring med mentorordning fra medisinstudiet.

2b Retningslinjer

Programstyret anbefaler at det utarbeides retningslinjer for mentorordningen.

2c Hjemmeside

Programstyret er enig i at det må være detaljert informasjon om ordningen på nett.

2d Administrasjonen

Programstyret ser at det vil bli behov for administrative ressurser tilknyttet ordningen.

2e Ressursbruk og kostnader

Programstyret diskuterte en nøkkelfordeling av mentorressurser mellom instituttene i henhold til antall ph.d.-studenter. Dette ansees som rettferdig, samtidig som man ønsker fleksibilitet i forhold til å kunne rekruttere de som kunne tenke seg å være mentor uavhengig av instituttilhørighet. Instituttlederne påpekte at det vil bli svært krevende å frigjøre tidsressurser til en mentorordning innenfor dagens rammer.

Programstyret anbefaler at det finregnes på administrativ ressursbruk etter at ordningen er mer utarbeidet i detalj.

Prosessen videre: Programstyret anbefalingen legges frem for fakultetsstyret eller dekanen på fullmakt for fakultetsstyret. Styringsgruppens forslag legges frem for programstyret.

Endelig vedtak: Innstillingen ble enstemmig vedtatt i møte 15.06.22.

SAK FS 17-22

Til: Dekan på fullmakt

Forslag til endringer knyttet til mentorordningen ved det Helsevitenskapelige fakultet

Forslag til vedtak:

Programstyrets anbefalinger tas til rette og vedtas.

Styringsgruppen for mentorordningen består av:

Silje Wangberg – Leder

Helene Høgstad - Studentrepresentant fra programstyret

Einar Stikbakke – førsteamanuensis

Trine Fosslund – Professor

Per Håkan Brøndbo – Medlem av programstyret og instituttleder

Bakgrunn:

UiT vedtok i melding om utdanning i 2020 en mentorordning på alle studienivåer fra 2022, herunder også i ph.d.-programmet.

UiT har forventninger om at ordningen skal bidra til økt psykososial trivsel blant studentene, god studiekvalitet og integrering av studentrollen for derved å bidra til å forebygge frafall og å fremme gjennomstrømming. Måltallene på ph.d.-nivå er at 80% skal ha disputert innen 6 år fra opptak.

Fakultetene har fått stort handlingsrom til å utforme rammer for ordningen på de ulike studieprogrammene. For ph.d.-programmet på Helsefak er det viktig at ordningen må være uavhengig av studentenes fysiske/geografiske plassering, og være bærekraftig sett hen til fakultetets størrelse og organisering.

Programstyret for forskerutdanning vedtok 28. april 2021 i sak PF 2-21 (vedlegg 1) mandat for en arbeidsgruppe som skulle utarbeide mentorordning for ph.d.-studentene i ph.d.-programmet i helsevitenskap. Rapport fra arbeidet (vedlegg 2) ble levert til prodekan forskerutdanning Silje Wangberg

28.01.2022. Saken ble presentert på dekanatmøte og fakultetets ledermøte av prodekan forskerutdanning i februar 2022.

Programstyret i forskerutdanning vedtok 15. juni 2022 i sak PF 1-22 sin anbefaling for mentorordningens utforming (vedlegg 2) på bakgrunn av arbeidsgruppens mandat, samt anbefaling til styringsgruppe som skal stå for utforming av det faglige opplegget til ordningen. Opprinnelig anbefalte programstyret at Terese Haugdahl Nøst skulle opprettes som medlem av styringsgruppen. Nøst har i mellomtiden fratrådt fra sin rolle i programstyret og ønsker naturlig nok ikke bistå i det videre arbeidet rundt mentorordningen. Prodekan for forskerutdanning har forespurt og fått ja fra professor Trine Fosslund fra RESULT til å stille i stedet. I tillegg har førsteamanuensis Einar Stikbakke (foreslått av programstyret) takket ja til å være med i styringsgruppen.

Følgende anbefaling til utforming ble vedtatt av programstyret, inkludert endringer i styringsgruppens sammensetning:

1 Mentorordningens utforming

1a Rett eller plikt

Programstyret anbefaler at mentorordningen er frivillig for studentene og ikke obligatorisk som foreslått av arbeidsgruppen.

1b Tildeling av mentor

Programstyret anbefaler tildeling av mentor som foreslått av arbeidsgruppen.

1c Funksjonstid

Programstyret anbefaler funksjonstid som foreslått av arbeidsgruppen.

1d Kvalifikasjonskrav

Programstyret er enige i at en mentor må ha ph.d.-selv, men anbefaler at spennet bør holdes åpent slik at både en postdoc og en professor kan være mentor.

1e Faser

Programstyret anbefaler at en går for en minimumsordning hvor det er satt opp tema for møtene og der studentene kan stille spørsmål til mentor.

1f Gruppe- vs. Individuell mentorering

Programstyret anbefaler en gruppeløsning som foreslått av arbeidsgruppen.

1g Honorering/incentivering

Programstyret synes det er vanskelig å fastsette en anbefaling på dette punktet når det ikke er fastsatt akkurat hvem som skal være mentor, da de ulike gruppene vil ha ulik nytte av f.eks timer i AR2.

1h Opplæring

Programstyret anbefaler at opplæringen av mentorer ikke må være for ressurskrevende for de som skal være mentor, og at opplæringen gjerne kan være digital.

2 Organisatoriske forhold

2a Organisering

Programstyret mener også at det må fastsettes et klart skille mellom veileders rolle og mentors rolle.

Programstyret anbefaler at programstyreleder er faglig leder for mentorordningen, og at det opprettes en styringsgruppe som skal utarbeide forslag til det faglige innholdet i mentorordningen.

Styringsgruppen skal bestå av:

Silje Wangberg – Leder

Helene Høgstad - Studentrepresentant fra programstyret

Einar Stikbakke – førsteamanuensis

Trine Fosslund – Professor

Per Håkan Brøndbo – Medlem av programstyret og instituttleder

2b Retningslinjer

Programstyret anbefaler at det utarbeides retningslinjer for mentorordningen.

2c Hjemmeside

Programstyret er enig i at det må være detaljert informasjon om ordningen på nett.

2d Administrasjonen

Programstyret ser at det vil bli behov for administrative ressurser tilknyttet ordningen.

2e Ressursbruk og kostnader

Programstyret diskuterte en nøkkelfordeling av mentorressurser mellom instituttene i henhold til antall ph.d.-studenter. Dette ansees som rettferdig, samtidig som man ønsker fleksibilitet i forhold til å kunne rekruttere de som kunne tenke seg å være mentor uavhengig av instituttilhørighet.

Instituttlederne påpekte at det vil bli svært krevende å frigjøre tidsressurser til en mentorordning innenfor dagens rammer.

Programstyret anbefaler at det finregnes på administrativ ressursbruk etter at ordningen er mer utarbeidet i detalj

Silje C. Wangberg
Prodekan forskerutdanning og praksis
—
Silje.c.wangberg@uit.no

Ståle Liljedal
Leder
—
Stale.liljedal@uit.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Guro Pedersen, Seksjon for forskning, utdanning og formidling, Det helsevitenskapelige fakultet

Vedlegg:

SAK PF 1-22

SAK PF 2-21

Innstillingen ble godkjent på fullmakt den 07.10.22 av dekan Gunbjørg Svingeng.